

การพัฒนาารูปแบบการดูแลผู้ป่วยวัณโรคดื้อยา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตะเคียนราม อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ

เชาวฤทธิ์ บุญลี, ส.บ.¹

บทคัดย่อ

วัณโรค เป็นโรคติดเชื้อที่มีความสำคัญ ส่วนใหญ่มักเกิดพยาธิสภาพที่ปอด แพร่กระจายได้ในอากาศผ่านการไอ จาม หรือพูด ผู้ที่สูดอากาศที่ปนเปื้อนวัณโรคเข้าไปมีโอกาสเกิดการติดเชื้อได้ การวิจัยเชิงปฏิบัติการนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการพัฒนาารูปแบบการดูแลผู้ป่วยวัณโรคดื้อยา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตะเคียนราม อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยมีเครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามสำหรับผู้ดูแลผู้ป่วยวัณโรค วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สถิติเชิงอนุมาน ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการพัฒนาารูปแบบการดูแลผู้ป่วยวัณโรคดื้อยา ประกอบด้วย 1) การประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม 2) อบรมการดูแลผู้ป่วยวัณโรคให้แก่ ญาติผู้อาศัยร่วมบ้านกับผู้ป่วย และ อสม. 3) การดูแลผู้ป่วยวัณโรคโดยญาติผู้อาศัยร่วมบ้านกับผู้ป่วย และ อสม. ร่วมกับเจ้าหน้าที่ รพ.สต. 4) การกำกับการกินยาผู้ป่วยวัณโรคโดยญาติผู้อาศัยร่วมบ้านกับผู้ป่วย 5) การสื่อสารระหว่างญาติผู้อาศัยร่วมบ้านกับผู้ป่วยและเจ้าหน้าที่ รพ.สต. ผ่านระบบออนไลน์ทุกวัน 6) ประเมินค่าคะแนนความรู้ พฤติกรรม และทัศนคติในการดูแลผู้ป่วยวัณโรค 7) ถอดบทเรียน สรุปผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข 8) คำนวณข้อมูลสู่ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ดูแลผู้ป่วยวัณโรค 62 คน มีคะแนนความรู้เรื่องวัณโรคเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value < 0.001) คะแนนพฤติกรรมดูแลผู้ป่วยวัณโรคดื้อยาเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value < 0.001) ทัศนคติการดูแลผู้ป่วยวัณโรคดื้อยา เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value < 0.001) ทัศนคติการดูแลผู้ป่วยวัณโรคดื้อยา เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value < 0.001) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาารูปแบบการดูแลผู้ป่วยวัณโรคดื้อยา เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value < 0.001) ปัจจัยแห่งความสำเร็จ การพัฒนาศักยภาพญาติผู้อาศัยร่วมบ้านกับผู้ป่วยเป็นผู้ดูแลผู้ป่วยวัณโรค โดยมีเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นผู้ติดตามกำกับการกินยาและสอบถามอาการผู้ป่วยผ่านญาติผู้อาศัยร่วมบ้านทุกวัน

คำสำคัญ : วัณโรค, วัณโรคดื้อยา, การดูแลผู้ป่วย, การพัฒนาารูปแบบ

¹ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตะเคียนราม อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ

E-mail: Ritvachao_2511@hotmail.com

Model of development of multi drug reaction on tuberculosis care model at Takeanram health center, Phue Sing District, Sisaket Province

Chaovarit Boonlee, *B.P.H.*¹

Abstracts

Tuberculosis is an infectious disease that is important. Most often, pathology occurs in the lungs. It can be spread through the air through coughing, sneezing, or talking. People who breathe in air contaminated with TB are more likely to become infected. This action research was aimed at studying the development of a patient care model for drug-resistant tuberculosis at Takeanram Health Promoting Hospital, Phue Sing District, Sisaket Province. A research tool was a questionnaire for caregivers of tuberculosis patients; quantitative data were analyzed using descriptive statistics and inferential statistics, and qualitative data used a content analysis.

The results found that the process of developing a care model for patients with drug-resistant tuberculosis consists; 1) meeting with stakeholders via a participatory process, 2) training on tuberculosis patient care for relatives who live in the house with the patient and Village Health Volunteers, 3) care for tuberculosis patients by relatives who live in the house with the patient and Village Health Volunteers together with staff at the Health Promoting Hospital, 4) supervision of medication taking for tuberculosis patients by relatives who live in the home with the patient, 5) communication between relatives who live together with the patient and the staff of the Health Promoting Hospital via the online system every day, 6) evaluate knowledge scores, behaviors, and attitudes in caring for tuberculosis patients, 7) extract lessons, summarize operational results, problems, obstacles, and solutions and 8) Return information to the community and related agencies. 60 caregivers of tuberculosis patients had a statistically significant increase in tuberculosis knowledge scores (p -value < 0.001). Behavior scores in caring for drug-resistant tuberculosis patients, it was a statistically significant increase (p -value < 0.001) in attitudes to caring for patients with drug-resistant tuberculosis, statistically significant increase (p -value < 0.001) attitudes in caring for patients with drug-resistant tuberculosis statistically significantly increased (p -value < 0.001) participation in developing a care model for patients with drug-resistant tuberculosis, statistically significant increase (p -value < 0.001) success factors developing the potential of relatives who live in the home with patients as caregivers for tuberculosis patients. The staff of this Health Promoting Hospital follow up and supervise the taking of medicines and inquire about the patient's condition through relatives who live in the house everyday.

Keywords: Tuberculosis, drug-resistant tuberculosis, patient care, model development

¹ Public Health Technical Officer, Professional Level. Takeanram Health Promoting Hospital, Sisaket Province
E-mail: Ritvachao_2511@hotmail.com